

לאחר החיסולים באיראן, בלבנון ובתימן: הגיע זמנה של הנהגת חמאס בחו"ל

05.09.2025 | שבת בן מאיר written by

מתוך ההודעות הרבות שפורסמו בעקבות תקיפת חיל האוויר הישראלי בצנעא, שנהרגו בה ראש ממשלת החות'ים ו-11 משריו, מעניין היה לקרוא את תגובות הגורמים האיראניים ושלוחיהם. "פגע מלחמה נגד האנושות והמחשה לטרור המדינתי ולחוסר האנושיות של המשטר הציוני", גינו משמרות המהפכה את התקיפה.

בהודעת צבא איראן נכתב כי "המשטר הציוני המקולל חושף שוב את טבעו הברברי, הפושע והבלתי אנושי". לשכת ההסברה של חיזבאללה פרסמה הודעה: "תוקפנות ברברית, חלק מרשימת הפשעים של הציונים שחושפת את טבעו האמיתי של אויב זה". מוחמד אלבוחייתי, מבכירי הלשכה המדינית של החות'ים, הכריז: "ישראל חצתה את כל הקווים האדומים במערכה הזו".

מלבד הניסיון הבולט והמובן לפגוע בלגיטימיות של ישראל ולהדביק על ראשיה תווית של פושעי מלחמה, יש בתגובות הללו גם ביטוי אותנטי לזעזוע שפוקד את האיראנים ובני חסותם מהשינוי המתחולל בגישתה של ישראל מאז 7 באוקטובר.

במלחמה הזאת ישראל אכן חוצה את מה שהם תפסו כ"קווים אדומים" במדיניותה. לתדהמתם ולמרבה אכזבתם, לא מדובר בסטייה חריגה או במקרים יוצאים מן הכלל. לנגד עיניהם הם רואים את דרך הפעולה של גיזום צמרות האויב מתקבעת כשיטת פעולה.

אתגור "כללי המשחק"

לאחר שהפריכה את הנחות העבר של אויבינו באשר ליכולתה לנהל מלחמה ממושכת או רב־זירתית, ישראל מאתגרת בפעולותיה גם את מה שנתפס בעיניהם כ"כללי המשחק". השתייכות לקטגוריה "דרג מדיני" כבר לא מעניקה חסינות, וגם לא התפקיד, הדרגה, או ההיטמעות בתוך קהל רב.

הפעולות כבר לא נעשות בפרופיל נמוך וללא טביעת אצבע. ישראל מתייצבת באופן מופגן, מאיימת, מבצעת וידה עוד נטויה.

המאבק עם המשטר האיראני, עם חיזבאללה ועם החות'ים רחוק מלהסתיים. קודם למבצעי העריפה של ישראל נגדם, המלחמה בעזה סיפקה את הסיבה המוצהרת העיקרית להימשכות המאבק. כעת נוספה לה המוטיבציה לנקום על פעולות החיסול ולשכך את כאבה של ההשפלה הקשה.

בשום אופן אין בכך להעלות ספקות לגבי דרך הפעולה שבחרה ישראל. אדרבה, זהו הקו שצריך לאפיין את מדיניותה גם בזירות האחרות שהיא מתמודדת בהן, ובראש ובראשונה מול הנהגת חמאס בחו"ל.

בהערכת מצב שקיים בתחילת השבוע איים הרמטכ"ל אייל זמיר כי "רוב הנהגת החמאס חוסלה, והיד עוד נטויה. מרבית הבכירים שעדיין נותרו יושבים בחו"ל, ונגיע גם אליהם". את הדברים הללו הוא אמר לאחר חיסולו של אבו-עוביידה, דובר הזרוע הצבאית של חמאס ² חיסול שחשף את הכוח וההשפעה של אחד ממנגנוני התעמולה של הארגון בפני מי שפחות מצוי בנבכי פעילותו.

כדי להבין את גודל השפעתה של הנהגת חמאס הפועלת בחו"ל, אפשר לקחת את פעילותו של אבו-עוביידה, להכפיל אותה ולהעלות בחזקה ³ ועדיין זה לא ישקף את התמונה המלאה.

לאחר הפגיעה הקשה בראשי חמאס ברצועת עזה הפכה ההנהגה בחו"ל למוקד הכוח החשוב ביותר שנושא על כתפיו את תנועת חמאס, על כל מרכיביה.

פעילותה של המפקדה היא מכפיל כוח לארגון הטרור, ויש לה תרומה מכרעת בהפיכתו לבעל השפעה אזורית, במיוחד לנוכח המגבלות על פעילותו מרצועת עזה או מיהודה ושומרון.

כשראשיו בעזה חיים במחתרת, מתקשים לתפקד וקולם לא נשמע, ממלאים את מקומם בהצגת מדיניות התנועה ובקידום ענייניה שורה של בעלי תפקידים, הנמנים על "ההנהגה המדינית". מרכז חייהם הוא מחוץ לאזור ⁴ בטורקיה, בקטאר, בלבנון או במדינות אחרות.

הם מחליפים את ההנהגה גם בהופעות בבימות התקשורת, ברשתות החברתיות, בכינוסים ובשיחות מדיניות. הם גוף המטה של הארגון, אחראים לגיבוש מדיניותו ולהסברתה, ונושאים בנטל גיוס התמיכה המדינית והמשאבים הנחוצים לבניית יכולותיו של הארגון ולפעילותו. חלקם ממלאים תפקידים מבצעיים, החל בתיאום בין-אזורי למטרות טרור וכלה בהכוונה של פעילות קונקרטית.

סאלח עארורי הזכור לשמצה היה בין הפעילים המוכרים לציבור. כמוהו יש עוד כשלושים פעילים. ח'אלד משעל, מוסא אבו-מרזוק, באסם נעים, סאמי אבו-זהרי, עזאת רשק, אוסמה חמדאן, מחמוד מרדאוי, טאהר נונו וזאהר ג'ברין הם חלק מהשמות המוכרים לכל מי שעוקב אחר פעילות חמאס.

בציבור הישראלי זכורה תפילת ההודיה המתקשרת של ראשי הארגון ששהו ב-7 באוקטובר בטורקיה. בתקשורת הישראלית הובלטו גם דברים שאמר לאחר הטבח ע'אזי חמד, מבכירי הארגון בעזה, שהעתיק את מושבו לקטאר והבהיר: ישראל היא "מדינה שאנחנו רוצים להוריד. מבול אל-אקצה' הוא רק הפעם הראשונה. תהיה גם פעם שנייה, שלישית ורביעית. יש לנו האיתנות והאפשרות להילחם ולשלם את המחיר".

באשר לדרישתה של ישראל לפירוק חמאס מנשקו הוא הבהיר: "נשק ההתנגדות הוא מהות

הסוגיה הפלסטינית. אנחנו מחויבים לכך, ולא נמסור אפילו כדור ריק אחד".

אם מחפשים את הגורם שיוכל לשקם את ארגון הטרור המוכה ברגע שזה יתאפשר, הוא ימצא במפקדה הזו. שם יתבצע החיבור ל"ציר ההתנגדות", למדינות תומכות, לרשת הארגונים האסלאמיים הפרוסה בעולם ומזוהה עם האחים המוסלמים, לכסף, לתקשורת וליתר המשאבים שיידרשו לשם כך.

לנוכח התפקיד המרכזי שממלאת המפקדה הזאת ולנוכח מעורבותה במאמצים לגרור את ישראל למלחמה אזורית רב-זירתית, ישראל לא יכולה להשאיר אותה על רגליה.

אפשר להעריך כי עד כה הטיפול נמנע בגלל הרגישות המדינית לאור קשריה לקטאר ולטורקיה, מעמדן של אלה בעיני הממשל האמריקני, וכן החשש מאובדן ערוץ קשר במשא ומתן להשבת החטופים. יש מענים לחששות אלה.

כך או כך, המשך קיומה של ההנהגה הזו יעמיד בסימן שאלה את תוחלתו של ההישג הישראלי במאבק בחמאס.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 05.09.2025.